

ZAKON O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Pristup informacijama u posjedu organa vlasti je slobodan i ostvaruje se na način propisan ovim zakonom.

Pravo na pristup informacijama u posjedu organa vlasti ima svako domaće i strano pravno i fizičko lice.

Pristup informacijama garantuje se na nivou principa i standarda koji su sadržani u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima i slobodama.

Član 2

Pristup informacijama u posjedu organa vlasti zasniva se na načelima:

- 1) slobode informisanja;
- 2) jednakih uslova za ostvarivanje prava;
- 3) otvorenosti i javnosti rada organa vlasti;
- 4) hitnosti postupka.

Član 3

Objavljivanje informacija u posjedu organa vlasti je u javnom interesu.

Član 4

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) **pravo pristupa informaciji** obuhvata pravo traženja, primanja, korišćenja i širenja informacije koja se nalazi u posjedu organa vlasti;

2) informacija je dokument u pisanoj, štampanoj, video, zvučnoj, elektronskoj ili drugoj formi, uključujući i njegovu kopiju ili dio, bez obzira na sadržinu, izvor (autora), vrijeme sačinjavanja ili sistem klasifikacije;

3) **organ vlasti** je: državni organ (zakonodavni, izvršni, sudski); organ lokalne samouprave; organ lokalne uprave; javna ustanova; javno preduzeće ili drugo pravno lice kome je povjereno vršenje javnih ovlašćenja, koje osniva država ili organ lokalne samouprave ili koje se finansira iz javnih prihoda, u čijem posjedu se informacija nalazi;

4) **informacija u posjedu organa vlasti** je faktičko posjedovanje informacije od strane organa vlasti (sopstvene informacije, informacije dostavljene od drugih organa vlasti ili trećih lica), bez obzira na osnov i način sticanja;

5) **podnosilac zahtjeva** je lice koje traži pristup informaciji;

6) **objelodanjivanje informacije** je saznanje sadržaja informacije od strane podnosioca zahtjeva ili trećih lica, bez obzira na svrhu korišćenja;

7) **objavljivanje informacije** je omogućavanje saznavanja sadržaja informacije;

8) **brisanje informacije** je način zaštite dijela informacije kojoj je pristup ograničen;

9) **odgovorno lice** je lice ovlašćeno za postupanje po zahtjevu za pristup informacijama, lice ovlašćeno za postupanje po žalbi i lice odgovorno za zakonitost rada organa vlasti;

10) **dan podnošenja** je dan kada je zahtjev ili drugi podnesak primljen u organu vlasti;

11) **dan dostavljanja** je dan kada je rješenje ili drugi akt uručen podnosiocu zahtjeva.

II. PRISTUP INFORMACIJAMA

Član 5

Organ vlasti dužan je da sačini i na odgovarajući način objavi pregled vrsta informacija u svom posjedu, uključujući i javne registre i javne evidencije, podatke o proceduri pristupa informacijama, imena lica ovlašćenih za postupanje po zahtjevu za pristup informacijama i druge podatke od značaja za ostvarivanje prava na pristup informacijama (vodič za pristup informacijama).

Član 6

Organ vlasti dužan je da omogući uvid u javne registre i javne evidencije u svom posjedu.

Član 7

Licima s invaliditetom pristup informacijama omogućava se na način i u obliku koji odgovara njihovim potrebama.

Član 8

Organ vlasti dužan je da omogući podnosiocu zahtjeva pristup informaciji ili njenom dijelu, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Član 9

Pristup informacijama ograničava se, ako bi se njihovim objelodanjivanjem značajno ugrozili:

1) **nacionalna bezbjednost, odbrana i međunarodni odnosi**, i to:
- informacijama bezbjedonosno informativnih i obavještajnih agencija za nacionalnu bezbjednost;

- informacijama vojno-obavještajnih službi;
- informacijama o operacijama oružanih snaga;
- informacijama o objektima, instalacijama i sistemima koji se isključivo koriste u odbrani zemlje;
- informacijama od značaja za rad međunarodnih sudova, međunarodnih istražnih organa i drugih međunarodnih organa i organizacija;

2) **javna bezbjednost**, i to:

- informacijama u vezi sa javnom opasnošću i vanrednim stanjem;
- informacijama u vezi sa bezbjednošću pojedinaca, ljudi i materijalnih dobara;

3) **komercijalni i drugi ekonomski privatni i javni interesi**, i to:

- informacijama koje se odnose na finansijske, monetarne ili komercijalne poslove države sa drugim državama, međunarodnim organizacijama ili drugim prav-nim i fizičkim licima;
- informacijama koje predstavljaju poslovnu tajnu;
- informacijama koje su obuhvaćene posebnim zakonom o tajnosti poda-taka;

4) **ekonomska, monetarna i devizna politika države**, i to:

- informacijama o nacionalnoj ekonomiji, inicijativama finansijske politike, operativnim planovima i drugim dokumentima ekonomske politike;
- informacijama o tržištu kapitala ili finansijskom tržištu;

5) **sprječavanje, istraživanje i procesuiranje krivičnih djela**, i to:

- prijavama podnijetim organima nadležnim za otkrivanje i gonjenje učini-laca krivičnih djela koje sadrže podatke u vezi sa pripremom ili izvršenjem krivičnih djela i njihovim izvršiocima;
- informacijama o zaštiti svjedoka;
- informacijama o izvršiocima krivičnih djela koja su maloljetna lica;
- informacijama u vezi sa postupkom istrage;
- informacijama u vezi sa borbom za sprječavanje organizovanog kriminala, operativnim planovima i specijalizovanim sastavima za sprječavanje organizovanog kriminala;
- informacijama u vezi sa sprječavanjem pranja novca i finansiranjem tero-rizma;

6) **privatnost i druga lična prava pojedinaca**, osim za potrebe sudskog ili upra-vnog postupka, i to:

- informacijama o privatnom životu stranke i svjedoka u postupku, žrtvama i licima oštećenim krivičnim djelom, kao i podacima o osuđivanim licima;
- podacima sadržanim u personalnim i medicinskim dosijeima lica, rezultatima psihijatrijskih pregleda, psiholoških testova i testova sposobnosti lica;

- informacijama u vezi sa utvrđivanjem roditeljskog prava, usvojenjem djeteta i dr.;
- informacijama o zaposlenju, zaradi, penziji, pomoći po osnovu materijalnog obezbjeđenja ili drugim socijalnim primanjima lica;
- informacijama o broju telefona, boravištu ili prebivalištu lica ili njegove porodice, ako je kod nadležnog organa tražilo tajnost tih informacija iz razloga što osnovano vjeruje da mu je ugrožena bezbjednost ili bezbjednost njegove porodice;

7) postupak obrade i donošenje službenih akata, i to:

- informacijama koje sadrže stavove u vezi sa pregovorima organa vlasti koji su u toku;
- informacijama koje su u postupku obrade, odnosno informacijama koje nemaju formu zvaničnog akta, osim zakona i drugih opštih akata.

Interesi iz stava 1 ovog člana su značajno ugroženi ako bi objelodanjivanjem informacije po njih nastala šteta značajno veća od javnog interesa za objavljivanjem te informacije.

Član 10

Organ vlasti dužan je da omogući pristup informaciji, odnosno njenom dijelu iz člana 9 stav 1 ovog zakona, ako ona sadrži podatke koji očigledno ukazuju na: nepoštovanje materijalnih propisa, neovlašćeno korišćenje javnih sredstava, zloupotrebu ovlašćenja, nesavjesno vršenje službene dužnosti, postojanje osnova sumnje da je izvršeno krivično djelo ili postojanje razloga za pobijanje sudske odluke, bez obzira na visinu štete po interese iz člana 9 stav 1 ovog člana.

III. POSTUPAK ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

Član 11

Postupak za pristup informaciji pokreće se na zahtjev lica koje traži pristup informaciji.

Zahtjev za pristup informaciji podnosi se organu vlasti u pisanom obliku, ne-posredno, putem pošte ili elektronskim putem.

Na zahtjev za pristup informaciji ne plaća se taksa.

Član 12

Zahtjev za pristup informaciji treba da sadrži:

- 1) osnovne podatke o traženoj informaciji;
- 2) način na koji se želi ostvariti pristup informaciji;
- 3) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i prezime, prebivalište ili boravište, naziv firme i sjedište), odnosno njegovog zastupnika, predstavnika ili punomoćnika.

Podnosilac zahtjeva može navesti i druge podatke koji olakšavaju pronalaženje tražene informacije.

Organ vlasti može propisati obrazac za podnošenje zahtjeva, ali je dužan postupiti i po zahtjevu koji nije podnijet na tom obrascu.

Član 13

Pristup informaciji u posjedu organa vlasti može se ostvariti:

1) neposrednim uvidom u javnu evidenciju, original ili kopiju informacije u pro-storijama organa vlasti;

2) prepisivanjem informacije od strane podnosioca zahtjeva u prostorijama organa vlasti;

3) prepisivanjem, fotokopiranjem ili prevođenjem informacije od strane organa vlasti i dostavljanjem prepisa, fotokopije ili prevoda podnosiocu zahtjeva, nepo-sredno, putem pošte ili elektronskim putem.

Ako je dijelu informacije pristup ograničen, organ vlasti će omogućiti pristup informaciji nakon brisanja dijela informacije kojem je pristup ograničen.

Na dijelu informacije na kojem je pristup ograničen stavlja se napomena «izvr-šeno brisanje» i daje obavještenje o obimu izvršenog brisanja.

Brisanjem informacije ne smije se uništiti ili oštetiti tekst informacije.

Pristup informaciji na čijem je dijelu izvršeno brisanje ostvaruje se na način predviđen u stavu 1 tačka 3 ovog člana.

Član 14

Organ vlasti nije dužan da omogući pristup informaciji koja je javno objavljena i dostupna u zemlji ili na internetu.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, organ vlasti će u pisanoj formi obavijestiti pod-nosioca zahtjeva o nosaču tražene informacije (službeni list ili drugo službeno gla-silo, publikacija, štampani mediji i sl.) i gdje je i kada tražena informacija objavljena.

Član 15

Organ vlasti po zahtjevu za pristup informaciji rješava u skraćenom postupku.

Član 16

Organ vlasti dužan je, po zahtjevu za pristup informaciji, donijeti rješenje i dostaviti ga podnosiocu zahtjeva odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju kada je to potrebno radi zaštite života ili slobode lica, organ vlasti dužan je rješenje donijeti i dostaviti ga podnosiocu zahtjeva odmah, a najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja zahtjeva.

Ako je obim traženih informacija veliki ili ako pronalaženje tražene informacije zahtijeva pretraživanje velikog broja dokumenata, tako da bi pristup informaciji u pro-

pisanom roku nerazumno omeo redovno poslovanje organa vlasti, rok za donošenje i dostavljanje rješenja iz stava 1 ovog člana može se produžiti najviše za 15 dana.

Član 17

Ako je zahtjev za pristup informaciji nepotpun ili nerazumljiv, pa se zbog toga po njemu ne može postupiti, organ vlasti dužan je pozvati podnosioca zahtjeva da u roku od osam dana od dana dostavljanja poziva, otkloni nedostatke u zahtjevu i dati mu uputstvo kako nedostatke da otkloni.

Ako podnosilac zahtjeva ne otkloni nedostatke u zahtjevu u ostavljenom roku, organ vlasti odbaciće zaključkom zahtjev. Na ovu posljedicu organ vlasti dužan je upozoriti podnosioca zahtjeva u pozivu za otklanjanje nedostataka u zahtjevu.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, rok za rješavanje počinje teći od dana podnošenja ispravljenog zahtjeva.

Član 18

Organ vlasti o zahtjevu za pristup informaciji odlučuje rješenjem.

Rješenjem kojim se dozvoljava pristup informaciji ili njenom dijelu određuje se način i rok pristupa informaciji i troškovi postupka.

Organ vlasti je dužan da obrazloži akt kojim odbija zahtjev i da navede razloge zbog kojih ograničava pristup informaciji.

Organ vlasti je dužan omogućiti pristup informaciji u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja podnosiocu zahtjeva.

Ako je određeno da se pristup informaciji ostvari neposrednim uvidom u javnu evidenciju ili informaciju ili prepisivanjem informacije od strane podnosioca zahtjeva, rok za pristup informaciji nije prekluzivan.

Troškovi postupka pristupa informaciji plaćaju se prije izvršenja rješenja.

Član 19

Podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka u vezi sa ostvarivanjem prava na pristup informaciji u skladu sa posebnim propisom.

Troškovi postupka odnose se samo na stvarne troškove organa vlasti u pogledu prepisivanja, fotokopiranja, prevođenja i dostavljanja informacije.

Kada je podnosilac zahtjeva lice s invaliditetom, organ vlasti snosi troškove postupka.

Član 20

Protiv akta prvostepenog organa vlasti o zahtjevu za pristup informaciji može se izjaviti žalba organu vlasti koji vrši nadzor nad radom

prvostepenog organa. **Ukoliko takvog organa nema, protiv navedenog akta može se pokrenuti upravni spor.**

-7-

Član 21

Prvostepeni organ dužan je da, u okviru ovlašćenja utvrđenih zakonom, sve radnje po žalbi sprovede u roku od tri dana od dana podnošenja žalbe.

Član 22

Organ vlasti nadležan za rješavanje po žalbi dužan je po žalbi donijeti rješenje i dostaviti ga podnosiocu žalbe u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

Član 23

Žalba na rješenje kojim se udovoljava zahtjevu za pristup informaciji ne odlaže izvršenje rješenja.

Rješenje iz stava 1 ovog člana izvršno je istekom roka određenog za ostva-rivanje prava na pristup informaciji.

Član 24

Podnosilac zahtjeva za pristup informaciji i drugo zainteresovano lice ima pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

Postupak po tužbi u vezi sa pristupom informacijama je hitan.

Član 25

Zaposleni koji, savjesno vršeći dužnost, objelodani informaciju o zloupotrebi ili neregularnosti u vršenju javne funkcije, a koji pri tome obavijesti starješinu organa vlasti ili nadležni organ za suzbijanje nedozvoljenih radnji, ne može biti pozvan na odgovornost.

IV. NADZOR

Član 26

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona koje se odnose na izradu i objavljivanje vodiča za pristup informacijama vrši **ministarstvo nadležno za poslove medija.**

V. KAZNENE ODREDBE

Član 27

Novčanom kaznom od desetostrukog do stostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj organ vlasti, ako:

- 1) ne sačini ili ne objavi vodič za pristup informacijama (član 5);
- 2) ne omogući uvid u javni registar ili drugu javnu evidenciju u svom posjedu (član 6);

3) ne omogući licu s invaliditetom pristup informaciji na način i u obliku koji odgovara njegovim potrebama (član 7);

4) ne omogući podnosiocu zahtjeva pristup informaciji ili njenom dijelu u svom posjedu (član 8);

5) postupi suprotno članu 9 ovog zakona;

6) postupi suprotno članu 10 ovog zakona;

7) postupi suprotno članu 25 ovog zakona.

Novčanom kaznom od dvostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u organu vlasti.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28

Organi vlasti dužni su da sačine i objave vodič za pristup informacijama u svom posjedu u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 29

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".